הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכז

תקכז דִּינֵי עֵרוּב תַּבְשִׁילִין. וּבוֹ כ״ד סְעִיפִים:

א מִשְׁנָה בֵּיצָה ט״ו (ע״ב). ב מִמַּשְׁמָעוּת הַמִּשְׁנָה (שם) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב המרדכי).

א (א) **איוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת לֹא יְבַשֵּׁל בִּתְחִלָּה לְצֹרֶךְ שַׁבָּת בבִּקְדֵרָה בִּפְנֵי עַצְמָהּ, אֲבָל מְבַשֵּׁל הוּא** (ב) **כַּמָּה קְדֵרוֹת לְיוֹם טוֹב וְאִם הוֹתִיר הוֹתִיר לְשַׁבָּת,** (ג) * **וְעַל יְדֵי עֵרוּב מְבַשֵּׁל בִּתְחִלָּה לְשַׁבָּת.** (פֵּרוּשׁ, עִנְיַן הָעֵרוּב הוּא שֶׁיְּבַשֵּׁל וְיֹאפֶה מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת עִם מַה שֶּׁבִּשֵּׁל וְאָפָה כְּבָר מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב לְשֵׁם שַׁבָּת, וְנִמְצָא שֶׁלֹּא הִתְחִיל מְלָאכָה בְּיוֹם טוֹב אֶלָּא גָּמַר אוֹתָהּ). הַגָּהּ: וּמֻתָּר לְהַנִּיחַ עֵרוּב זֶה (ד) אֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

וְאֵין כָּאן כְּבוֹד הַבְּרִיּוֹת לֹא שֶׁל חַיִּים וְלֹא שֶׁל מֵתִים, **וְאָסוּר אַף בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי וַאֲפִלּוּ עַל יְדֵי עֲמָמִין** שֶׁהֲרֵי הוּא כִּנְבֵלָה וְלֹא עָדִיף מִן בֶּן שְׁמוֹנָה חַי, **וּמְסַיֵּם וּמִיהוּ כִּי אִישְׁתַּהֵי אִי נַמִּי שֶׁמָּא יִשְׁתַּהֶא מְטַלְטְלִינַן לֵיהּ מִדִּין גְּרָף שֶׁל רְעִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ אִם הֻתְּרָה קְבוּרָתוֹ וְהַדָּבָר רוֹפֵף בְּיָדִי אֶלָּא שֶׁבְּחִבּוּרֵנוּ** (בית הבחירה שם ד״ה יש מי שאומר) **הֶעְתַּקְנוּהוּ לְהֶתֵּר. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלִכְאוֹרָה כַּוָּנָתוֹ דְּכֵיוָן דִּבְלָאוֹ הָכִי מְטַלְטֵל מֻתָּר גַּם כֵּן לְקָבְרוֹ, וְצָרִיךְ עִיּוּן.** וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן שי״א, וּבְחָכְמַת אָדָם כְּלָל ק״ע סָעִיף ז׳:

א * וְעַל יְדֵי עֵרוּב וְכוּ׳. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק״ג) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ דְּהָאִסּוּר רַק מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים מִשּׁוּם סְבָרָא דְּהוֹאִיל וְאִלּוּ מִקַּלְעֵי אוֹרְחִים וְלָכֵן מְהַנֵּי הָעֵרוּב כֵּן כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) בְּשֵׁם הָרַ״ן (פסחים יד: ד״ה איתמר) וְהוּא כְּדַעַת רַבָּה בִּגְמָרָא פְּסָחִים דַּף (מ״ז) [מ״ו] (ע״ב) וְכֵן הוּא בְּמִלְחָמוֹת (בְּבֵיצָה) [בִּפְסָחִים] (שם) [וּבְמָגֵן אַבְרָהָם כָּתַב בְּשֵׁם הַמָּאוֹר (שם), וּבְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א) הֵעִיר עָלָיו דְּבֶאֱמֶת הַמָּאוֹר כָּתַב כֵּן רַק לְדַעַת הָרִי״ף (שם), אֲבָל הַמִּלְחָמוֹת סוֹבֵר כֵּן] וְכֵן הוּא דַּעַת הַתּוֹסָפוֹת בְּעֵרוּבִין ל״ח (ע״א ד״ה משום) בְּתֵרוּץ קַמָּא דְּמִטַּעַם זֶה מֻתָּר לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל וְלֹא חָיְישִׁינַן לַהֲכָנָה דְּאָסוּר מִדְּאוֹרַיְיתָא. וּבְמָקוֹם דְּלֹא שַׁיָּךְ סְבָרָא דְּהוֹאִיל כְּגוֹן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה כָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בִּפְסָחִים דַּף מ״ו (שם ד״ה רבה) דְּאָסוּר מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְהָעְתִּיק דִּבְרֵיהֶם גַּם בְּחִדּוּשֵׁי הָרַשְׁבָּ״א בְּבֵיצָה (ד: ד״ה הא דאמר) וְכֵן הֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּשֵׁם מָרְדְּכַי (פרק ב סי׳ תרסח) דְּסָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה אָסוּר דְּלֹא שַׁיָּךְ הוֹאִיל וְלֹא מְהַנֵּי עֵרוּב, וְכֵן הוּא בְּהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פ״ו אות א) וּבִסְמַ״ג (לאוין עה) שֶׁדַּעַת כָּל רַבּוֹתָיו הַצָּרְפָתִים דִּמְלָאכוֹת שַׁבָּת אֵין נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב וְרַק מִטַּעַם הוֹאִיל שָׁרִי וּמִמֵּילָא שָׁמְעִינַן דְּהֵיכָא דְּלֹא שַׁיָּךְ הוֹאִיל אָסוּר מִדְּאוֹרַיְיתָא. וּלְאֵלֶּה הַפּוֹסְקִים אִסּוּר מְלָאכָה וַהֲכָנָה אֶחָד דִּבְכָל מְלָאכָה שַׁיָּךְ הֲכָנָה וְכֵן מְבֹאָר לְהָדְיָא בְּמִלְחָמוֹת. אָכֵן דַּעַת הָרִיצְבָּ״א בְּעֵרוּבִין ל״ח (שם) [וּמַה שֶּׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת בְּרֵישׁ בֵּיצָה (ב: ד״ה והיה) בִּסְתָמָא הוּא רַק שִׁיטַת הָרִיצְבָּ״א וְכֵן בִּסְמַ״ג הָעְתִּיק זֶה רַק כְּדַעַת יָחִיד] דְּאִסּוּר הֲכָנָה לֹא שַׁיָּךְ רַק בְּדָבָר חָדָשׁ וְלֹא בִּמְלָאכֶת אֲפִיָּה וּבִשּׁוּל דְּהוּא תִּקּוּן בְּעָלְמָא וְלָכֵן מְהַנֵּי הָעֵרוּב דְּאֵין שַׁיָּךְ בְּאֵלֶּה אִסּוּר הֲכָנָה. [וְאִם נֵימָא מִשּׁוּם מְלָאכָה, נִרְאֶה דְּדַעְתּוֹ כְּדַעַת רַב חִסְדָּא (פסחים שם) דִּמְלָאכֶת שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב וְכֵן נִרְאֶה גַּם דַּעַת הָעִטּוּר (ח״ב דף קמח.) עַיֵּן שָׁם]. וְכֵן כָּתַב הַמְּאִירִי (טו: ד״ה יו״ט וד״ה ולשיטת) לְחַלֵּק בֵּין הֲכָנָה לִמְלָאכָה אָכֵן דַּעְתּוֹ דְּאִסּוּר מְלָאכָה הֻתַּר רַק מֵחֲמַת הוֹאִיל כְּדַעַת הַתּוֹסָפוֹת וּסְמַ״ג וְרַמְבַּ״ן הַנַּ״ל, וּלְדַעְתָּם סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה אָסוּר וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים הַמָּגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (שם) וְהַגְּרַ״ז (ס״ח) וְכָתְבוּ דְּמִשּׁוּם זֶה נוֹהֲגִין לְהַקְדִּים לְהִתְפַּלֵּל עַרְבִית בְּיוֹם טוֹב שֶׁחָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת וְכֵן נִרְאֶה מֵאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) בְּשֵׁם לְבוּשׁ, אָמְנָם נִמְצְאוּ גַּם דַּעַת רִאשׁוֹנִים הַמְקִלִּין בָּזֶה הַיְינוּ הָרַבֵּנוּ אֶפְרַיִם וְהַמָּאוֹר שֶׁפָּסְקוּ כְּרַב חִסְדָּא לְגַמְרֵי וּמְלָאכֶת שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב מִדְּאוֹרַיְיתָא וּלְדִידְהוּ אֵין חִלּוּק בֵּין מִבְּעוֹד יוֹם בֵּין סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה, וְכֵן הָרַמְבַּ״ם אַף דְּפָסַק (פ״א הט״ו) כְּרַבָּה דְּהָעוֹשֶׂה מְלָאכָה מִיּוֹם טוֹב לְחֹל אֵינוֹ לוֹקֶה מִשּׁוּם הוֹאִיל מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן שַׁבָּת תָּפַס (פ״ו ה״א) כִּסְבָרַת רַב חִסְדָּא דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא מְלָאכֶת שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב וְרַק מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים [אָסוּר] כְּדֵי שֶׁלֹּא יָקֵלּוּ גַּם מִיּוֹם טוֹב לְחֹל [וּמַשְׁמַע דִּסְבִירָא לֵיהּ דְּאַף מִיּוֹם טוֹב לְחֹל אַף דְּאֵינוֹ לוֹקֶה מִכָּל מָקוֹם אִסּוּרָא דְּאוֹרַיְיתָא אִיכָּא וְכֵן מַשְׁמַע בִּלְשׁוֹנוֹ עוֹד בַּהֲלָכָה ט׳ בְּפֶרֶק א׳ וּבַהֲלָכָה י״ג שָׁם עַיֵּן שָׁם וּכְבָר הָאֱרִיךְ בָּזֶה בְּחֶמֶד מֹשֶׁה (שם)], וְכֵן הֵבִינוּ בְּדַעְתּוֹ הַהַגָּהוֹת (הגה״מ שם) וְהַסְּמַ״ג וְכֵן הוּא גַּם דַּעַת הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה והרמב״ם) בְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם וְכֵן הוּא פַּשְׁטִיּוּת דְּבָרָיו וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַחֶמֶד מֹשֶׁה וְחוֹלֵק עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם שֶׁהִסִּיעַ דִּבְרֵי הָרַמְבַּ״ם לְדַעַת אַחֶרֶת. וְכֵן בְּסֵפֶר בֵּית מֵאִיר הָאֱרִיךְ וּמַסִּיק דְּהָרַמְבַּ״ם קָאֵי בְּשִׁיטַת רַב חִסְדָּא דְּצָרְכֵי שַׁבָּת נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב מִדְּאוֹרַיְיתָא דְּלֹא כְּמַהַרְשַׁ״ל (ים של שלמה פרק ב סי׳ ג) וּמָגֵן אַבְרָהָם, וְטַעְמוֹ מִשּׁוּם דְּפַשְׁטִיּוּת דִּבְרֵי רַב אַשִּׁי מוֹרִין כֵּן דְּקָאָמַר (טו:) כְּדֵי שֶׁיֹּאמְרוּ מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת אָסוּר קַל וָחֹמֶר לְחֹל אֶלְמָא דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא שָׁרִי לְשַׁבָּת וּכְדַעַת רַב חִסְדָּא וְלֹא מִשּׁוּם הוֹאִיל: [וּכְעֵין זֶה אִיתָא בִּירוּשַׁלְמִי פֶּרֶק יוֹם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְקָבְרוֹ בְּשָׁעָה שֶׁאוֹמְרִים פִּיּוּטִים וְיַזְמִינוּ עֲשָׂרָה בְּנֵי אָדָם עַל כָּל פָּנִים לִקְבוּרָתוֹ. וְאִם הוּא אָדָם חָשׁוּב שֶׁחַיָּבִים כֻּלָּם לְלַוּוֹתוֹ יוֹצִיאוּהוּ לְאַחַר הַתְּפִלָּה וִילַוּוּהוּ עַד בֵּית הַקְּבָרוֹת וְיַנִּיחוּהוּ שָׁם, (עג) וְיֵלְכוּ לֶאֱכֹל וְאַחַר כָּךְ יִקְבְּרוּהוּ. (עד) וּמִכָּל מָקוֹם אִם הַכֹּל מוּכָן דְּהַיְנוּ הַקֶּבֶר וְהַתַּכְרִיכִין וְאֶפְשָׁר לְקָבְרוֹ קֹדֶם אֲכִילָה בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא יִמָּנְעוּ עַל יְדֵי זֶה מִשִּׂמְחַת יוֹם טוֹב עָדִיף טְפֵי לְקָבְרוֹ קֹדֶם אֲכִילָה, דְּבַמִּדְרָשׁ סָמְכוּ עַל קְרָא (ויקרא יט כו) דְּ׳לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם׳ שֶׁאָסוּר לֶאֱכֹל סְעֻדָּה קָבוּעַ קֹדֶם שֶׁנִּקְבַּר הַמֵּת:

א (א) **יוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת.** וְאֵין נָפְקָא מִנַּהּ בֵּין יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן (א) בֵּין יוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁל גָּלֻיּוֹת, דְּאִם חָל יוֹם טוֹב שֵׁנִי בְּעֶרֶב שַׁבָּת גַּם כֵּן אָסוּר לְבַשֵּׁל לְשַׁבָּת אִם לֹא עַל יְדֵי עֵרוּב שֶׁיְּעָרֵב מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן: (ב) **כַּמָּה קְדֵרוֹת לְיוֹם טוֹב וְאִם הוֹתִיר.** וַאֲפִלּוּ נִתּוֹתַר (ג) קְדֵרָה שְׁלֵמָה כֻּלָּהּ כֵּיוָן שֶׁמִּתְחִלָּה חָשַׁב שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְיוֹם טוֹב. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲרִים בָּזֶה וְכַמְבֹאָר בְּסָעִיף כ״ד עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּסָעִיף כ״ג וּבְסִימָן תק״ג (ס״א): (ג) **וְעַל יְדֵי עֵרוּב מְבַשֵּׁל בִּתְחִלָּה.** כָּתְבוּ (ג) הַפּוֹסְקִים דְּהֶתֵּר הָעֵרוּב הוּא אַף לְמַאן דְּאָמַר (פסחים מו:) דִּמְלָאכוֹת שַׁבָּת אֵין נַעֲשִׂין בְּיוֹם טוֹב מִדְּאוֹרַיְיתָא מִכָּל מָקוֹם מְהַנֵּי הָעֵרוּב, דְּמִכָּל מָקוֹם אֵין כָּאן אֶלָּא אִסּוּר מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים דְּמִדְּאוֹרַיְיתָא אָמְרִינַן הוֹאִיל וְאִלּוּ מִקַּלְעֵי אוֹרְחִים וַחֲזִי לֵהּ לְיוֹם טוֹב גּוּפָא, אִם כֵּן אֵין עוֹשֶׂה אִסּוּר בָּזֶה וְרַק מִדְּרַבָּנָן אָסְרוּ, וּבִשְׁבִיל שַׁבָּת שֶׁהוּא שְׁעַת הַדְּחָק הִתִּירוּ עַל יְדֵי עֵרוּב, שֶׁנֶּחְשָׁב בָּזֶה כְּאִלּוּ כְּבָר הִתְחִיל לְהָכִין מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב לְשַׁבָּת וְרַק שֶׁגּוֹמֵר בְּיוֹם טוֹב וּכְדִלְקַמֵּהּ בַּהַגָּ״הּ. וְכָתְבוּ (ד) הָאַחֲרוֹנִים דִּבְיוֹם טוֹב שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת יִזָּהֵר לְהַקְדִּים הֲכָנַת מַאֲכָלָיו לְשַׁבָּת בִּכְדֵי שֶׁיִּגָּמֵר מְלַאכְתּוֹ בְּעוֹד יוֹם גָּדוֹל, דְּסָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה בִּזְמַן דְּלֹא שַׁיָּךְ שֶׁיִּצְטָרֵךְ לוֹ בְּיוֹם טוֹב גּוּפָא הֲלֹא יֵשׁ כָּאן לְתָא דִּמְלָאכָה דְּאוֹרַיְיתָא. [וְכֵן (ה) יֵשׁ לִזָּהֵר בְּהַמַּאֲכָלִים שֶׁמַּטְמִין לְשַׁבָּת שֶׁיַּטְמִינֵן בִּזְמַן שֶׁאֶפְשָׁר שֶׁיִּתְבַּשְּׁלוּ שְׁלִישׁ בִּשּׁוּל מִבְּעוֹד יוֹם]. וְכָתְבוּ דְּמִטַּעַם זֶה (ו) נָהֲגוּ לְהַקְדִּים תְּפִלַּת עַרְבִית בְּלֵיל שַׁבָּת כְּשֶׁחָל סָמוּךְ לְיוֹם טוֹב כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְאַחֵר מְלָאכֶת בִּשּׁוּלוֹ בְּיוֹם טוֹב עַד סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה. וְעַיֵּן בֵּאוּר הֲלָכָה (ד״ה וע״י ערוב) א]דְּבִשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לְהָקֵל בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁחָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת אִם נִתְאַחֵר בִּשּׁוּלוֹ לְשַׁבָּת עַד סָמוּךְ לְשַׁבָּת, וְאַף בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן אֶפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהָקֵל בִּשְׁעַת הַדְּחָק, וּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָרִיךְ לִזָּהֵר בָּזֶה וּבִפְרָט בְּיוֹם טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁהוּא דְּאוֹרַיְיתָא: (ד) **אֲפִלּוּ סְפֵק חֲשֵׁכָה.** זְמַן סְפֵק חֲשֵׁכָה נִתְבָּאֵר בְּסִימָן רס״א (ס״א) וּמְבֹאָר שָׁם (משנ״ב ס״ק כ, כ״ג, בה״ל ד״ה קודם) דִּכְשֶׁנִּרְאִין שְׁלֹשָׁה כּוֹכָבִים בֵּינוֹנִים הוּא וַדַּאי לַיְלָה. (ז) וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאִם קִבֵּל עָלָיו יוֹם טוֹב בַּאֲמִירַת בָּרְכוּ שׁוּב אֵין יָכוֹל לְעָרֵב דִּבְקַבָּלַת יוֹם טוֹב נֶחְשָׁב הַזְּמָן כְּיוֹם טוֹב וַדַּאי, (ח) וְדַוְקָא בְּקַבָּלַת בָּרְכוּ שֶׁהוּא קַבָּלַת צִבּוּר וְאַף אִם הוּא לֹא אָמַר בָּרְכוּ נִגְרָר אַחַר הַצִּבּוּר כַּמְבֹאָר בְּסִימָן רס״ג סָעִיף י״ב, אֲבָל קַבָּלַת עַצְמוֹ אַף שֶׁקִּבֵּל בְּפֵרוּשׁ (ט) אֶפְשָׁר דְּלֹא מְהַנֵּי לְעִנְיָן זֶה וְיָכוֹל

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(עג) דְּעַל פִּי הַדְּחָק יֵשׁ לוֹמַר כֵּיוָן שֶׁהִתְחִילוּ בְּהוֹצָאָתוֹ אֵין עוֹבְרִים בָּזֶה עַל דִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ דְּ׳לֹא תֹאכְלוּ עַל הַדָּם׳ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תמ״ג (סק״ב):

(עד) חָכְמַת אָדָם (כלל קע ס״ה), וְעַיֵּן בְּבֵית מֵאִיר:

א (א) פָּשׁוּט, וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף כ״ב: **(ג)** מוּכָח מִסָּעִיף כ״ד, בִּלְבַד שֶׁלֹּא יַעֲרִים: **(ג)** רַ״ן (פסחים יד: ד״ה איתמר) וְרַמְבַּ״ן (שם טו.) וּסְמַ״ג (לאוין עה) וְעוֹד הַרְבֵּה פּוֹסְקִים וְכֵן הֶעְתִּיקוּ הָאַחֲרוֹנִים: **(ד)** מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) וְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״א) וְהַגְּרַ״ז (ס״ח): **(ה)** פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סי׳ רנו סק״א, ורנט סק״ג): **(ו)** וְכֵן נִרְאֶה מֵאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ב) שֶׁהֶעְתִּיק מִלְּבוּשׁ: **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) וְאֵלִיָּה רַבָּה (סק״ג) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים, דְּלֹא כְּטַ״ז (סק״ג): **(ח)** כֵּן נִתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסִימָן רס״א סָעִיף ד׳ וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס״ק כח): **(ט) וְאַף דְּשָׁם מַשְׁמַע לְהַתִּיר בְּקַבָּלַת יָחִיד, יֵשׁ לוֹמַר דְּכָאן גָּרַע, דִּכְשֶׁקִּבֵּל מִבְּעוֹד יוֹם יֵשׁ לוֹמַר דְּקִבְּלוֹ רַק לְדִין סְפֵק חֲשֵׁכָה עַיֵּן שָׁם בְּבֵאוּר הֲלָכָה** (ד״ה אין מערבין), **אֲבָל כְּשֶׁקִּבֵּל בִּסְפֵק חֲשֵׁכָה יֵשׁ לוֹמַר דְּקַבָּלָתוֹ הָוֵי לְוַדַּאי, וְכָל שֶׁכֵּן אִם הִתְפַּלֵּל מַעֲרִיב אַף דְּמֵעֶצֶם הַדִּין לְהַמְקִלִּין בְּקַבָּלָה בְּסִימָן (רצ״ג) [שצ״ג]** (ס״ב) **שֶׁהוּא נוֹבֵעַ מֵהַמָּרְדְּכַי** (שבת סי׳ רצ) **מוּכָח מִמָּרְדְּכַי דְּגַם מַעֲרִיב לֹא מְהַנֵּי, יֵשׁ לוֹמַר דְּזֶה דַּוְקָא כְּשֶׁהִתְפַּלֵּל מִבְּעוֹד יוֹם וְלֹא בִּסְפֵק חֲשֵׁכָה. וְהַגְּרַ״ז** (ס״ט) **פָּסַק לְהַחְמִיר כְּשֶׁכְּבָר הִתְפַּלֵּל מַעֲרִיב אֲפִלּוּ בִּיחִידוּת:**

ליקוטי דברי הרב: א] בשו״ע הרב (ס״ח) כתב שאם אין שהות ביום ליהנות ממלאכתו הרי יש כאן איסור תורה בעשיית מלאכה זו, ואין עירוב תבשילין שתקנו חכמים מועיל כלום להתיר איסור תורה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת יוֹם טוֹב סִימָן תקכז

(א) * סְפֵק חֲשֵׁכָה (מרדכי סוף פרק במה מדליקין (שבת סי' לג)): **ב** [ג]**עֵרוּב זֶה עוֹשִׂין אוֹתוֹ (ה) בְּפַת וְתַבְשִׁיל, (ו)** [ד]**וְאִם לֹא עֲשָׂאוֹ אֶלָּא (ג) מִתַּבְשִׁיל לְבַד (ז) מֻתָּר: ג** [ה]**שִׁעוּר תַּבְשִׁיל זֶה (ח) כַּזַּיִת, בֵּין לְאֶחָד בֵּין לַאֲלָפִים, בֵּין בִּתְחִלָּתוֹ (ט) בֵּין בְּסוֹפוֹ.** הַגָּהּ: וְיֵשׁ מַצְרִיכִין לְכַתְּחִלָּה בְּפַת כְּבֵיצָה (ירושלמי (הו"ד במרדכי פרק ג סי' תרעב)) וְכֵן נוֹהֲגִין (י) לְכַתְּחִלָּה: **ד** [ו]**צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא תַּבְשִׁיל זֶה דָּבָר שֶׁהוּא רָאוּי (יא) לְלַפֵּת בּוֹ אֶת הַפַּת (יב)** [ז]**לְאַפּוּקֵי (ג) דַּיְסָא: ה** [ח]**תַּבְשִׁיל זֶה** שם) וְהָרִי"ף (ח.) וּשְׁאָרֵי פּוֹסְקִים. **ה** שָׁם בַּגְּמָרָא ט"ז (ע"ב) כְּרַבִּי אַבָּא וּכְרַב. **ו** שָׁם (ע"א) וּכְלִשְׁנָא בַּתְרָא. **ז** כְּרַבִּי זֵירָא (שם). **ח** בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב).

ג טוּר בְּשֵׁם רַבֵּנוּ תָּם (ע"ז לז: תוד"ה והשלקות) וְרַבֵּנוּ שִׁמְשׁוֹן הַזָּקֵן וּבַהַ"ג. **ד** הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִי (פ"ו אות ג) דְּסוֹמְכִין עַל רִ"י (ע"ז) **ח** בְּרַיְיתָא שָׁם (ע"ב).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (א) סָפֵק. וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"א) וְאִם קִבֵּל עָלָיו שַׁבָּת כְּגוֹן שֶׁאָמַר בָּרְכוּ אָסוּר עַיֵּן סוֹף סִימָן רס"א (ס"ד). אֲבָל הַטַּ"ז (סק"ג) וַעֲטֶרֶת זְקֵנִים כָּתְבוּ מִשֵּׁם רַאֲבַ"ן (סי' קסח) דַּאֲפִלּוּ לֹא עֵרֵב עַד אַחַר בָּרְכוּ יָכוֹל לְעָרֵב כָּל זְמַן שֶׁהַצִּבּוּר לֹא הִתְפַּלְּלוּ תְּפִלַּת יוֹם טוֹב עַיֵּן שָׁם, וְהַיַּד אַהֲרֹן (הגה"ט) הִסְכִּים עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה לִי דְּמִי שֶׁהוּא בְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְלֹא הִנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין וְאִם יֵלֵךְ לְבֵיתוֹ לְהַנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין יַעֲבֹר זְמַן מִנְחָה, יִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְלֹא יַנִּיחַ עֵרוּב תַּבְשִׁילִין דְּיוּכַל לְהַקְנוֹת קִמְחוֹ לַאֲחֵרִים. מָגֵן אַבְרָהָם (שם): **ב (ג) מִתַּבְשִׁיל.** דְּאִיתָא בַּגְּמָרָא (טו:) דְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר יָלִיף מִקְרָא (שמות טז כג) דְּ'אֲשֶׁר תֹּאפוּ אֵפוּ וַאֲשֶׁר תְּבַשְּׁלוּ בַּשֵּׁלוּ' מִכָּאן שֶׁאֵין אוֹפִין אֶלָּא עַל הָאָפוּי וְלֹא מְבַשְּׁלִין אֶלָּא עַל הַמְבֻשָּׁל עַל כֵּן צָרִיךְ כָּאן פַּת בִּשְׁבִיל מַה דְּיֹאפוּ פַּת לְצֹרֶךְ שַׁבָּת וְתַבְשִׁיל בִּשְׁבִיל מַה שֶּׁיְּבַשְּׁלוּ, וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ (ירושלמי פ"ב ה"א) סְבִירָא לֵיהּ שֶׁבִּשְׁבִיל תַּבְשִׁיל מֻתָּר הַכֹּל, וְרֹב פּוֹסְקִים סְבִירָא לְהוּ כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ רַק רַבֵּנוּ תָּם וּקְצָת דֵּעוֹת סְבִירָא לְהוּ כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, עַל כֵּן כָּשֵׁר לְכָל הַפָּחוֹת בְּדִיעֲבַד כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אֲבָל עַל הַפַּת לְחוּד לֹא מְהַנֵּי לְכֻלֵּי עָלְמָא אַף לֶאֱפוֹת. אָסוּר לַעֲשׂוֹת עֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין לִפְנֵי עֶרֶב יוֹם טוֹב רַק בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב, אֲבָל בְּדִיעֲבַד מֻתָּר עַיֵּן טַ"ז סָעִיף קָטָן (י"ב) [י"ג] וּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן י"ג. כָּתַב בְּיָם שֶׁל שְׁלֹמֹה (פ"ב סי' ח) אִם עָשָׂה תַּבְשִׁיל מְיֻחָד לְעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין אוֹ שֶׁהִפְרִישׁוֹ לְשֵׁם כָּךְ אֲפִלּוּ הָיָה דַּעְתּוֹ לְבָרֵךְ עָלָיו וְשָׁכַח שָׁרִי לְבַשֵּׁל דִּבְרָכוֹת אֵין מְעַכְּבוֹת, וַאֲפִלּוּ הִפְרִישָׁה אִשְׁתּוֹ שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ שָׁרִי. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן כ"ג חוֹלֵק עָלָיו וְכָתַב דְּאֵין לִסְמֹךְ עַל זֶה עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן טַ"ז סָעִיף קָטָן י"ז. מַהֲרִי"ל (הל' עירובי תבשילין) הָיָה מַנִּיחַ הַבָּשָׂר עַל הַטֶּעלֶי"ר וְלֹא עַל גְּלוּסְקָא מִשּׁוּם מִאוּס. גַּם לָקַח לֶחֶם שָׁלֵם וּלְקָחוֹ לְלֶחֶם מִשְׁנֶה בְּלֵיל שַׁבָּת, וּבְמֶחֱרָתוֹ בִּסְעוּדָה שְׁלִישִׁית הָיָה בּוֹצֵעַ עָלָיו כֵּיוָן דְּאִתְעֲבִיד בֵּיהּ חֲדָא מִצְוָה לִיעֲבַד בֵּיהּ מִצְוָה אַחֲרִיתָא. בִּשְׁלָ"ה (מסכת סוכה, פרק נר מצוה אות כב) כָּתַב שֶׁלֹּא לִקַּח עָצָם שָׁפָל אֶלָּא יִקַּח חֲתִיכָה חֲשׁוּבָה וְאַל תְּהִי מִצְוָה זוֹ קַלָּה בְּעֵינֶיךָ: **ד (ג) דַּיְסָא.** נִרְאֶה לִי דַּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁמְּלַפְּתִין בּוֹ אֶת הַפַּת בָּטְלָה

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עֲדַיִן לְעָרֵב אִם עוֹד לֹא חָשְׁכָה, (י) וּבִשְׁעַת הַדְּחָק אַף אַחַר בָּרְכוּ כָּל זְמַן שֶׁלֹּא הִתְפַּלְּלוּ הַצִּבּוּר מַעֲרִיב א]יוּכַל לְעָרֵב אִם לֹא חָשְׁכָה עֲדַיִן. אִם בָּא לְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה וְנִזְכַּר שֶׁלֹּא עָשָׂה עֵרוּב תַּבְשִׁילִין וְאִם יַחֲזֹר לְבֵיתוֹ לְעָרֵב יְאַחֵר זְמַן מִנְחָה, (יא) יִתְפַּלֵּל מִנְחָה וּלְעִנְיַן עֵרוּב יַקְנֶה קִמְחוֹ לַאֲחֵרִים, (יב) וּמִיהוּ אִם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת עֵרוּבוֹ עַל יְדֵי שָׁלִיחַ יִשְׁלַח שָׁלִיחַ לַעֲשׂוֹת עֵרוּב קֹדֶם שֶׁיִּתְפַּלֵּל מִנְחָה: **ב (ה) בְּפַת וְתַבְשִׁיל.** דְּצָרִיךְ לֶאֱפוֹת וּלְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, וְלָכֵן עוֹשִׂין הָעֵרוּב מִפַּת וְתַבְשִׁיל מֵעֶרֶב יוֹם טוֹב שֶׁעַל סְמַךְ זֶה אוֹפִין וּמְבַשְּׁלִין אַחַר כָּךְ: **(ו) וְאִם לֹא עֲשָׂאוֹ אֶלָּא מִתַּבְשִׁיל לְבַד.** דְּמֵעִקַּר הַדִּין (יג) אֵין צָרִיךְ אֶלָּא מִתַּבְשִׁיל לְבַד וּמְהַנֵּי בֵּין לְפַת בֵּין לְתַבְשִׁיל שֶׁכֵּן הוּא דַּעַת רֹב הַפּוֹסְקִים אֶלָּא שֶׁנָּהֲגוּ כְּדַעַת הַפּוֹסְקִים הַמַּחְמִירִין לְהַצְרִיךְ פַּת וְתַבְשִׁיל וְלָכֵן בְּדִיעֲבַד מֻתָּר. (יד) וְאִם אֵין צָרִיךְ לֶאֱפוֹת בְּיוֹם טוֹב וְרַק לְבַשֵּׁל, אַף לְכַתְּחִלָּה סַגִּי בְּתַבְשִׁיל לְחוּד לְכֻלֵּי עָלְמָא: **(ז) מֻתָּר.** לֶאֱפֹת וּלְבַשֵּׁל בְּיוֹם טוֹב בִּשְׁבִיל שַׁבָּת. וּמִכָּל מָקוֹם אִם נִזְכַּר קֹדֶם שֶׁחָשְׁכָה (טו) צָרִיךְ לְהוֹסִיף לְהַנִּיחַ גַּם פַּת וְיֹאמַר בְּהֶדֵין עֵרוּבָא (טז) אֲבָל לֹא יְבָרֵךְ שֵׁנִית. וְאִם עָשָׂה מִפַּת לְבַד, לְתַבְשִׁיל בְּוַדַּאי לֹא מְהַנֵּי, וְאִם מְהַנֵּי לְפַת לְחוּד (יז) יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הַפּוֹסְקִים, (יח) וְהָאַחֲרוֹנִים הִסְכִּימוּ דְּלֹא מְהַנֵּי אַף לְפַת דְּעִקַּר הָעֵרוּב נִתְקַן מִתַּבְשִׁיל: **ג (ח) כַּזַּיִת.** וּמִשּׁוּם הִדּוּר מִצְוָה (יט) יִקַּח לֶחֶם שָׁלֵם וַחֲתִיכַת בָּשָׂר אוֹ דָּגִים חֲשׁוּבָה: **(ט) בֵּין בְּסוֹפוֹ.** לִכְאוֹרָה קַל וָחֹמֶר הוּא אִם בִּתְחִלָּתוֹ סַגִּי בְּכַזַּיִת כָּל שֶׁכֵּן אִם הָיָה יוֹתֵר וְנִשְׁאַר כַּזַּיִת, אֶלָּא בָּא לְאַשְׁמְעִינַן דְּאַף בְּסוֹפוֹ לֹא סַגִּי בְּפָחוֹת מִכַּזַּיִת [עוֹלַת תָּמִיד (סק"ג)]: **(י) לְכַתְּחִלָּה.** הַאי לְכַתְּחִלָּה הוּא רַק קֹדֶם שֶׁעוֹשֶׂה הָעֵרוּב, אֲבָל אִם כְּבָר עָשָׂה אֵין צָרִיךְ לַחֲזֹר וְלַעֲשׂוֹת [חֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ג)]: **ד (יא) לְלַפֵּת.** כְּגוֹן בָּשָׂר וְדָגִים (כ) וּבֵיצִים וּשְׁאָרֵי מִינֵי לִפְתָּן מְבֻשָּׁלִים שֶׁדַּרְכָּן לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת. מַהֲרִי"ל (הל' עירובי תבשילין) הָיָה מַנִּיחַ הַבָּשָׂר עַל טֶעלֶע"ר וְלֹא עַל הַגְּלוּסְקָא מִשּׁוּם מִאוּס. וְגַם לָקַח לֶחֶם שָׁלֵם וְהָיָה לוֹקֵחַ אוֹתוֹ אַחַר כָּךְ לְלֶחֶם מִשְׁנֶה, וּבוֹצֵעַ עָלָיו בִּסְעֻדָּה שְׁלִישִׁית, דְּכֵיוָן דְּאִתְעֲבִיד בֵּיהּ מִצְוָה חֲדָא לִתְעֲבֵד בֵּיהּ מִצְוָה אַחֲרִינָא: **(יב) לְאַפּוּקֵי דַיְסָא.** הַיְנוּ רִיפוֹת שֶׁל שְׂעוֹרִים שֶׁקּוֹרִין גָּאגָעלַא"ך, שֶׁאֵין דַּרְכָּן שֶׁל בְּנֵי אָדָם לְלַפֵּת בָּהֶן אֶת הַפַּת אֶלָּא אוֹכְלִין אוֹתָן בְּעַצְמָן כְּדֵי לִשְׂבֹּעַ כְּמוֹ פַּת. וַאֲפִלּוּ

בֵּאוּר הֲלָכָה

טוֹב (ה"א) וְזֶה לְשׁוֹנוֹ אֵיתָא חֲמִי (בּוֹא וּרְאֵה) דְּבַר תּוֹרָה הוּא אָסוּר וְעֵרוּבֵי תַּבְשִׁילִין מַתִּירִין. אָמַר רַבִּי אַבָּהוּ בְּדִין שֶׁיְּהֵא אוֹפִין וּמְבַשְּׁלִין מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת, אִם אַתָּה אוֹמֵר כֵּן אַף הוּא אוֹפֶה וּמְבַשֵּׁל מִיּוֹם טוֹב לְחֹל. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ]. וְאַף דְּהָרַמְבַּ"ן טָרַח לְיַשֵּׁב דִּבְרֵי רַב אַשִּׁי גַּם לְדַעַת רַבָּה עַיֵּן שָׁם בְּמִלְחָמוֹת מִכָּל מָקוֹם פַּשְׁטִיּוּת הַדְּבָרִים נִרְאֶה דְּקָאֵי רַב אַשִּׁי בְּשִׁיטַת רַב חִסְדָּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּאוֹר. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי גַּם מִפֵּרוּשׁ רַבֵּנוּ חֲנַנְאֵל מַשְׁמַע כֵּן דְּהָעְתִּיק עַל דִּבְרֵי רַב חִסְדָּא בִּפְסָחִים (מו: ד"ה איתמר) מַמָּשׁ כִּלְשׁוֹן רַב אַשִּׁי בְּבֵיצָה אַלְמָא סְבִירָא לֵיהּ דַּחֲדָא שִׁיטָה הוּא עַיֵּן שָׁם, וְזֶהוּ סְבָרַת הָרַמְבַּ"ם גַּם כֵּן וְכֵן הָרִיצְבָּ"א בְּתוֹסָפוֹת עֵרוּבִין וְתוֹסָפוֹת דְּרֵישׁ בֵּיצָה מֻכְרָח דַּהֲלָכָה כְּרַב חִסְדָּא [וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּחֶמֶד מֹשֶׁה וּבֵית מֵאִיר דְּאִי לָאו הָכִי נְהִי דְּאֵין בּוֹ מִשּׁוּם הֲכָנָה אַכַּתִּי יֵשׁ בָּזֶה אִסּוּר מְלָאכָה עַיֵּן בְּדִבְרֵיהֶם שֶׁהֶאֱרִיכוּ בָּזֶה]. **וְעַל כֵּן נִרְאֶה דְּאַף דִּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי צָרִיךְ לִזָּהֵר כְּדַעַת כָּל הָנֵי רַבְּוָותָא הַנַּ"ל וְשֶׁהוּא בְּעִנְיַן דְּאוֹרַיְיתָא** וּכְמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים, **מִכָּל מָקוֹם בִּשְׁעַת הַדְּחָק יֵשׁ לוֹמַר דִּכְדַאי הֵם רַבּוֹתֵינוּ הָרִאשׁוֹנִים הָאֵלֶּה לִסְמֹךְ עֲלֵיהֶם בְּעִנְיַן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה** וְגַם כִּי הָרֹא"ש וְהַטּוּר לֹא הָעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַתּוֹסָפוֹת (פסחים שם) לְעִנְיַן סָמוּךְ לַחֲשֵׁכָה [עַיֵּן פְּרִישָׁה (דרישה סק"א)]. וְגַם דְּהַשַּׁ"ס סָתַם דִּין זֶה דִּבְעֵרוּב מֻתָּר וְלֹא חִלְּקוּ כְּלָל בָּזֶה. **וְכָל שֶׁכֵּן בְּיוֹם טוֹב שֵׁנִי שֶׁהוּא דְּרַבָּנָן בְּוַדַּאי יֵשׁ לִסְמֹךְ לְהָקֵל לְעַת הַצֹּרֶךְ:**

* **סְפֵק חֲשֵׁכָה.** עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ד) לְעִנְיַן אִם קִבֵּל עָלָיו יוֹם טוֹב. **וְעַיֵּן בְּסִימָן רס"ג** (ס"י) **דְּהַדְלָקַת נֵר בְּשַׁבָּת חֲשִׁיב קַבָּלָה לְנָשִׁים, וְצָרִיךְ עִיּוּן מָה הַדִּין בָּזֶה,** וְלִכְאוֹרָה אִם הַנָּשִׁים הִדְלִיקוּ נֵר יוֹם טוֹב שׁוּב אִי אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת עֵרוּב בִּשְׁבִילָן אַף שֶׁהוּא עֲדַיִן יוֹם שֶׁכְּבָר קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם יוֹם טוֹב, וּמַשְׁמַע לִכְאוֹרָה שָׁם דִּבְהַדְלָקַת הַנֵּרוֹת יֵשׁ לוֹ דִּין קַבָּלָה שֶׁל צִבּוּר מֵאַחַר שֶׁכֵּן הַמִּנְהָג, עַיֵּן שָׁם דְּיֵשׁ אוֹמְרִים דְּלֹא מְהַנֵּי תְּנַאי. אֶלָּא דְּיֵשׁ לָדוּן דְּאוּלַי דַּוְקָא בְּשַׁבָּת שֶׁמַּדְלִיקִין הַכֹּל בְּשָׁעָה אַחַת וְנָהֲגוּ לְקַבֵּל בָּזֶה שַׁבָּת אֲבָל בְּיוֹם טוֹב שֶׁאֵין הַכֹּל מַדְלִיקִין בְּשָׁעָה אַחַת אֶפְשָׁר דְּלֹא נָהֲגוּ לְקַבֵּל בָּזֶה וְיֵשׁ לוֹ דִּין אִישׁ הַמַּדְלִיק שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל שַׁבָּת בְּהַדְלָקָתוֹ. וְאַף אִם נֹאמַר דְּאִשָּׁה דַּרְכָּהּ לְקַבֵּל אַף בְּיוֹם טוֹב בְּהַדְלָקָתָהּ מִכָּל מָקוֹם בְּיוֹם טוֹב אֶפְשָׁר דְּאֵין בָּזֶה רַק דִּין קַבָּלַת יָחִיד כֵּיוָן שֶׁאֵין מַדְלִיקִין בְּשָׁעָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(י) עוֹלַת תָּמִיד (סק"א), וְגַם הַהֲלָכָה בְּרוּרָה (סק"ג) הָעְתִּיק אֶת דִּבְרֵי הַטַּ"ז (סק"ג) בְּשֵׁם רַאֲבַ"ן (סי' קסח) וְגַם הַחַיֵּי אָדָם (כלל קב ס"ב) כָּתַב לִסְמֹךְ עַל זֶה לְעִנְיַן דִּיעֲבַד, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין אימת מתחיל איסור מלאכה בע"ש ס"ה) שֶׁהָעְתַּקְנוּ בְּבֵאוּר הֲלָכָה בְּסִימָן רס"א (שם) מְצַדֵּד לְהָקֵל בְּעִנְיַן דְּבַר מִצְוָה אַף אַחַר קַבָּלַת צִבּוּר אִם יֵשׁ שְׁהוּת: **(יא)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(יב) כֵּן נִרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי, וְיֹאמַר לְהַשָּׁלִיחַ שֶׁיַּעֲשֶׂה בִּשְׁבִילוֹ וִיזַכֶּה גַּם לִמְשָׁרְתָיו: ב (יג)** בֵּית יוֹסֵף (ד"ה ועירוב זה) וְאַחֲרוֹנִים וְכֵן כָּתַב גַּם הַגְּרָ"א: **(יד)** בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם תּוֹסָפוֹת (יז: ד"ה אמר רבא) וְכֵן הוּא בְּהַגְּרָ"א: **(טו)** חֶמֶד מֹשֶׁה (סק"ג) וְהַגְּרַ"ז (ס"ג): **(טז)** פָּשׁוּט: **(יז)** הַשִּׁבֳּלֵי לֶקֶט (סי' רמו) כָּתַב דִּמְהַנֵּי וְהָאוֹר זָרוּעַ (ח"ב סי' שמג) כָּתַב דְּלֹא מְהַנֵּי וְהַמְּאִירִי (טו: ד"ה ב"ש) הֵבִיא גַּם כֵּן דְּנִמְצָא דַּעוֹת בָּזֶה: **(יח)** הָאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) בְּשֵׁם רַשַׁ"ל (ים של שלמה פ"ב סי' ב) וְכֵן כָּתַב הַחֶמֶד מֹשֶׁה (ס"ב) וְהַגְּרַ"ז (שם) וְגַם הָעוֹלַת תָּמִיד (סק"ד) הָעְתִּיק דִּבְרֵי הַגָּהוֹת אֶשְׁרֵי (פרק ב סי' ה אות א) בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ הַנַּ"ל. וְנִרְאֶה דְּהֵם קָיְמִי אַלִּיבָּא דְּהִלְכְתָא דְּקַיְימָא לָן דְּתַבְשִׁיל לְחוּד סַגִּי מֵעִקַּר הַדִּין אֲבָל לְמַאן דְּסְבִירָא לֵיהּ דְּצָרִיךְ פַּת וְתַבְשִׁיל מִסְתַּבֵּר דְּפַת לְחוּד מְהַנֵּי לְפַת, וְכֵן מַשְׁמַע מֵהַגְּרָ"א דִּלְדַעְתָּם תַּבְשִׁיל לְחוּד מְהַנֵּי לְתַבְשִׁיל וְהוּא הַדִּין אִיפְכָא פַּת לְפַת, אֶלָּא דְּלַהֲלָכָה הֲלֹא קַיְימָא לָן דְּהָעִקָּר הוּא תַּבְשִׁיל לְחוּד. אָכֵן בְּשִׁבֳּלֵי לֶקֶט (שם) אַף דִּסְבִירָא לֵיהּ נַמִי תַּבְשִׁיל לְחוּד מִכָּל מָקוֹם הַקֵּל בְּפַת לְפַת: **ג (יט)** אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם שְׁלָ"ה (מסכת סוכה, פרק נר מצוה אות כב): **ד (כ)** רַמְבַּ"ם (פ"ו ה"ג):

ליקוטי דברי הרב: א] בשו"ע הרב (ס"ט) סתם לאסור ולא כתב היתר זה של שעת הדחק.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah